

AUÉ

SUPLEMENT SETMANAU DETH DIARI A V U I

DISSABTE
5 D'OCTUBRE
DE 2002
N. 31

Betren sedença dera 33au Assambla dera European Ramblers Assotiation

Era conferéncia servic entà qu'Aran se promocione en toti es païsi europèus

activitats de senderisme enes Pirenèus e reivindicar es valors ecologics dera montanha. D'aute biais, ena inauguracion i siguec present eth Sindic d'Aran, Carlos Barrera, e er alcalde de Vielha-Mijaran, Pau Perdices, qui arregrairen a toti es organizadors eth sòn prètzhet. Pendent er acte eth Sindic parlèc sus es responsabilitats deth Conselh entad açò qu'ei ar entorn naturau. Eth Sindic manifestèc qu'ei er objectiu mès immediat deth

Mès d'ua centea de personas assistiren ara 33au Assambla dera European Ramblers Assotiation

V. GARCIA

Victòria Garcia
BETREN

Ena darrèra dimenjada era poblacion de Betren acuelhec era 33au Assambla d'Associacions de Senderisme de tota Euròpa entà desvolopar er ampli programa d'activitats previstes en aguesta conferéncia que pendent tres dies se celebrèren en Aran. Torisme Val d'Aran e Torisme de Catalonha, damb era collaboracion dera FEEC,

(Federacion d'Entitats Excursionistes de Catalunya) an estat es organizadors d'enguan, com se decidic ena darrèra amassada ena ciutat d'Strassburg

(Alemanha). Un totau de 134 assambleistes e acompanyants de desparières nacionalitats europèes participèren enes amassades de senderisme e

excorsions premanides en Aran. Laguens d'aguestes conferéncias tanben se celebrèren es Jornades de Senderisme Pirenaic damb eth propòsit de revalorizar es

Conselh, en encastre de miei ambient, ei era creacion deth Parc Naturau, donques Aran ei un entorn naturau en un estat pur". Pera sua part, eth director de Torisme Val d'Aran, Manuel Español, diguec qu'ei er objectiu que vò arténher era Val d'Aran damb aguest tipe d'actes ei promocionar-se e dar-se a conéisher per toti es païsi participaires d'Euròpa". Pendent era amassada se decidic híger a Chipre coma nau país membre.

**Era ERA
parle ena
Assambla
de posar a
toti es
nivèus eth
senderisme**

Aguesta setmana en

AUÉ

**Presenten en
Vielha eth bus
des professions
entàs escolans
aranesi**

**Endesa patrocine
era restauracion
deth retaule deth
Crist de Mijaran
damb 9.015 èuros**

XIIIau visita en Aran deth bus des professions as escolans aranesi

Era directora d'ensenhament advertís que cau cercar ues autes iniciatiues ena Formacion Professionau aranesa

Redaccion
Vielha (Castièro)

Eth bus des professions arribèc ena Val d'Aran dimars passat entà sajar d'orientar as escolans aranesi que non prenen contunhar es estudis superiors dempús dera ensenhança obligatòria. Era volentat ei qu'aguesti estudiants poguen incorporar-se en mon laborau tamb ua corrècta preparacion professionau e damb un

Eth bus mòstre es gessudes professionaus as escolans dera Val d'Aran

coneishement des possibilitats qu'an se non contunhen estudiant. Era presentacion dera "XIIIau Rota deth Bus des Professions" deth cors 2002-2003 se hec en consistòri de Vielha-Mijaran. Assistic ar acte era Directora Generau de Formacion Professionau deth Departament d'Ensenhament, Mª Rosa Fortuny, eth Sindic d'Aran, Carlos Barrera, e eth baile der Ajuntament de Vielha-Mijaran, Pau Perdices. D'un aute biais eth

Sindic expausèc era situacion dera F.P. en Aran e era sua relacion damb eth mon laborau. "Era Formacion Professionau ei ua possibilitat tan digna coma es estudis universitaris", diguec eth Sindic. Pera sua part, eth baile de Vielha, hec ua avaloracion des municipis visitadi peth Bus des Professions e diguec qu'era

descentralizacion des escolars araneses qu'impartissen era F.P. ei plan positiua entàs auti municipis". Mª Rosa Fortuny parlèc sus era F.P. en Catalonha e higeç que "cau daurir naues vies ena Formacion Professionau de montanha, que siguen opcions personaus entàs joeni e non siguen opcions der entorn".

Era presentacion auec lòc ena sala de plens der Ajuntament de Vielha-Mijaran

Brèus

Vielha congregue as pagesi un an mès ena hèira e acuèlh eth XVI Concors de Bestiar

■ Era hèira de Vielha que se celebrarà eth pròplèu dimars, acuelherà un an mès, eth XVI Concors de Bestiar dera Val d'Aran. Eth concors aurà lòc ath cant deth camp de fòtbol de Vielha e a miei maitin s'arà ua languissada entà toti es participants e assistents. Ad madeish temps toti es participants poiran inscriuer eth sòn bestiar ath concors e a compdar des onze eth jurat avalorarà es exemplars participants. Entath meddia s'entregaràn es premis deth bestiar guanyador as pagesi participants. D'aute biais, er ajuntament de Vielha-Mijaran incentiuarà era participacion de toti es pagesi damb 120,20 èuros. Eth melhor taure, melhor vaca, melhor parella de bestiar ovin, melhor shivau, melhor ègua, melhor parella de bestiar equin e melhor escabòt de crabes e oelhes seran es categories a premiar en aguesta naua edicion.

Era Hèira de Les mòstre engoan disparièrs tipès d'aus

■ Aué e deman expose pendent tot eth dia era prumèra mòstra d'aus de en raza pura, coïncidint damb era celebracion dera Hèira de Les. Gàries de raza grana e petita, auques, perrots, palomes e conilhs son quauqui des animaues exposats. Era procedècia des animaues ei molt disparièra donques provient de lòcs de tota Europa. Eth coordinador dera Hèira, Antoni Cambronerò expliqüec que "organizar aguest acte ad laguens dera hèira a estat laboriós encara que enriquidor". Sopes de pan, embotits e ua languissada seràn es plats que poiràn degustar es assistents ara Hèira de Les entà esdejoar.

Agenda

GASTRONOMIA

■ Illau edicion dera Mòstra Gastronomica dera codina Aranesa. Mès informacion en 973 640 110
Aguesta dimenjada: Restaurant Eth Raconet
Rest. Parador de Vielha
Restaurant Esquiro
Restaurant Es Pletieus

HÈIRES

Les
■ Deman hèira de bestiar e comerciau en Les.
Salardú
■ Eth dia 7 d'octubre hèira de bestiar e comerciau de Salardú.
Vielha
■ Eth dia 8 d'octubre hèira de bestiar e comerciau en Vielha.

HÈSTES

Betren
■ Hèsta major deth Rosèr de Betren, eth dimenge 6 d'octubre
Aubèr
■ Dimenge 6 d'octubre, Hèsta Major deth Rosèr, en Aubèr.
Deluns 7 d'octubre, missa en aunor a Sant Ròc.

CONVOCATÒRIES

■ Se cerquen parlants d'aranés, adults e mainatges, entà hèr doblatge de diboishi animats.

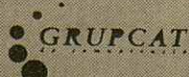
Servicis

CONSELH GENERAU	973 64 18 01
OFEA (FOMENT ARANÉS)	973 64 00 92
TORISME VAL D'ARAN	973 64 06 88
MOSSOS D'ESQUADRA	973 64 09 72
GUARDIA CIVIL	973 64 00 05
POMPIERS D'ARAN	973 64 00 80
ESPITAU VAL D'ARAN	973 64 00 06
BAQUEIRA BERET	973 63 90 00
BURÈU TORISME VIELHA	973 64 01 10
CORRÈUS	973 64 09 12
NOTARIA	973 64 00 10
RECAPTACION IMPÒSTI	973 64 02 78
MUSÈU D'ARAN	973 64 18 15
AUÉ (REDACCION)	973 64 30 51
GREMI D'HOSTALERIA	973 64 06 01
LORDÈRES	973 64 18 01

EDITE: PREMSA CATALANA S.A.
ELABORACIÓN: GRUPCAT
publicitat@grupcat.com

AVUI

CASTIÈRO

Restauren eth retaule deth Crist de Mijaran

Redaccion
VIELHA

Era Fondacion Endesa a destinat 9.015 èuros entara restauracion deth retaule "Davallament de Crist" deth sègle XII, antigament plaçat en antic santuari de Santa Maria de Mijaran.

Aguesta pèça serà traslladada ath nau santuari, qu'era parròquia de Vielha e er Archiprestat d'Aran bastiren ath cant des roeines der antic

Endesa pague un totau de 9.000 èuros en projècte

temple, aquest siguec esbaussat pendent era Guèrra Civila, e sonque se'n consèrve ua part dera estructura, protegida actuaument e consolidada. En nau santuari se restituic era imatge dera patrona e ara se complementarà damb eth valios retaule coneishut coma Crist de Mijaran, un fragment del quau, per seguretat, se sauvèc ena glèisa parroquial de Vielha. Eth finançament dera restauracion a estat possible gràcies as trebalhadors dera Companhia en Aran, que sugeriren es trabalhs, entad açò qu'ei ara relacion espiritua e social d'eri damb eth santuari. Era Fondacion Endesa a finançat uns auti projèctes en patrimoni artistic-culturau catalan.

CASTIÈRO

Ena plaça dera Generalitat se i trape plaçada era exposicion sus seguretat en larèr organizada pera Oficina de Consum deth Conselh

Era Val d'Aran s'informe sus era seguretat en larèr en ua exposicion

Era exposicion "Eth perilh, non lo deishes entrar" ensenhe ara gent d'Aran mesures de proteccion

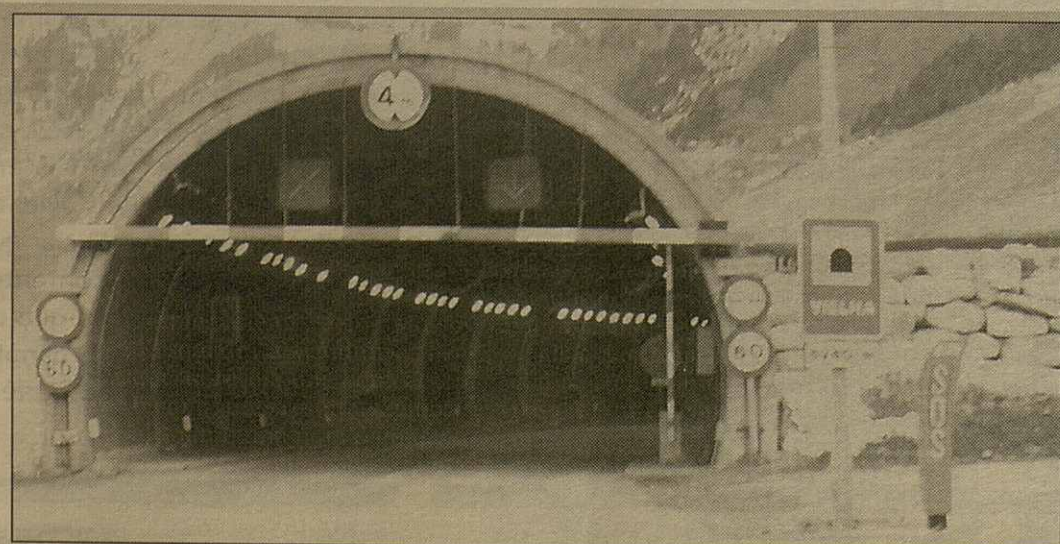
Redaccion
Vielha

Era arribada ena Val d'Aran dera exposicion itineranta, "Eth perilh, non lo deishes entrar", sus seguretat en larèr a estat ua des primèras iniciatiues dera Oficina d'Informacion ath Consumidor deth Conselh Generau tamb era collaboracion dera Generalitat, presentades pera Era mòstra preten ensenhar

as ciutadans aranesi era importància d'aplicar senzilhès mesures de prevencion en larèr entà poder esvitar es accidents domestics. Era exposicion simule es espacis corresponents as estances d'ua casa a on i son mercadi toti es punts perilhosi entàs mainatges e entara gent grana. Diuendres la visitèren es mainatges d'entre 6 e 8 ans, en ua gessuda organizada per toti

es collegis d'Aran. As mainatges se les balhèc ua carpeta damb exercicis, fiches e un Cd Rom dera exposicion entà localizar es perilhs deth larèr. Aué, dissabte, demorarà dubèrta pendent tot eth dia, entà tota era poblacion d'Aran que sigue interessada en tèma expausat. Era exposicion mostrarà ua sèria de recomanacions entà cada zòna dera casa. Per exemple, en banh s'aconselhe qu'es dolhèrs

siguen en un lòc luenh dera umiditat; ena codina, qu'es padenes agen eth mange tà laguens; e qu'enes abitacions, eth tapis sigue ben fixat en solèr. D'aute biais era Oficina d'Informacion ath Consumidor deth Conselh Generau d'Aran a previstes desparières actuacions entà informar melhor as aranesi sus tèmes de consum. Plan lèu auràn lòc ues jornades sus consum en parçan.

Pendent era dusau quinzea d'octobre se començarà a traucar eth tunèl de Vielha, un còp agen fisonat de color verd fluorescent toti dus costats des boques deth tunèl, segontes expliquèc eth gerent dera òbra, Pedro Garcia

CASTIÈRO

Previen horadar eth nau tunèl de Vielha a mejans d'octobre

Redaccion
Vielha

Es òbres de horadament deth tunèl de Vielha començaràn pendent era dusau quinzea d'octobre, un còp agen arribat es maquinas que son de besonh entà poder amiar a tèrme era òbra. Actuaument se pòt veir diboishat, en barranc de Fontfreda e ena boca sud, er arc que definirà eth nau tunèl. Eth

gerent dera òbra, Pedro Garcia, didec que se començarà a traucar pera boca nòrd, a traucers dera galeria de ventilacion plaçada a 1.400 mètres dera boca sud, e pera boca sud ath madeish temps. "En condicions normaus cada equipa, pendent eth mes, horadarà uns 160 mètres e en 20 mesi eth tunèl serà tot traucat" hige Garcia. Eth nau tunèl de Vielha serà eth mès modern d'Europa.

En Musèu dera Val d'Aran, trobam expausat er Armari des Sies Claus der an 1716

MUSÈU DERA VAL D'ARAN

Er armari des sies claus, testimoni des aranesi

Victòria Garcia
Vielha (Castièro)

Ua auta des ensenhas istoriques que remèrque eth regim especiau de govèrn qu'existia ena Val d'Aran ei er armari des sies claus. Siguesc un testimoni singular pendent mès de 700 ans, donques sauvèc laguens sòn documents deth Conselh Generau d'Aran (privilegis, desparièrs acòrds, insaculacions, tractats de lies e pazeries, documentacion dera Administracion Reiau.- Governador e Judges.-) e tanben er arca, era quau auie en sòn interior es bosses e es rodolins que s'emplegauen ena designacion des persones que serien nomentades Conselhèrs e Sindic d'Aran. Ath delà, er armari sonque se podie daurir damb sies claus, cadua des quaus l'auie eth Conselhèr de cada terçon. Dempús deth regnat d'Alfons III, era Val d'Aran, auancèc ena sua autonomia e en regim de libertats que li èren reconeishudes pes comdes-reis. Er òrgan suprem ère eth Conselh Generau d'Aran, damb eth

Er armari sauvèc,
pendent mès de 700
ans, era
idiosincràsia deth
pòble aranés, en tot
èster un testimoni
unic deth regim
especiau de govèrn

Sindic e representants o cònsols de cada terçon, sies en totau. Aguesti cònsols èren causits cada an, eth primèr dimenge de seteme dempús d'assistir tà ua missa ena qué tanben i ère present eth Governador (persona que representaue

ath rei) damb eth sòn seguici e prohòms d'Aran. Era eleccion ère singulara, donques eth procediment seguit per cada terçon entà designar eth sòn representant en govèrn ère peth sistèma d'insaculacion, ei a dider, se treiguie eth nòm der escuelhut d'ues bosses. Aguestes, èren sauvades en ua arca e aguesta ath madeish temps en armari des sies claus. Es que se n'encuedauen de salvar es claus auie de jurar conservar-les e non podien daurir er armari senon ère un ahèr que siguesse mercat enes ordenanças. Eth nòm des candidats ère inscrit damb un tipe de rodolin e era extraccion seguit un ritau. Un còp escuelhudi es Conselhèrs se procedie ara eleccion deth Sindic, un candidat per terçon, qui serie nomentat Procurador e Sindic. Eth Conselh Generau ère format per sies Conselhèrs e sies prohòms. Er armari des sies claus se trapèc ena glèisa de Vielha.

ara que i èm

Jusèp Lois Sans

Musèu d'art sacre

Es glèises araneses son er Eauviatge artistic mès important, tan pera sua qualitat coma per anautit nombre de monuments. I a un debat social entà orientar-ne era sua conservacion. Cau protegir er auviatge dera melhor manèra possible, donques perder-lo ei despersonalizador. Cau restaurar o rehabilitar es bastisses e toti es bèns mòbles, damb actuacions professionaus que rebastisquen eth bèn, en tot mantier es sues foncionalitats e valors ath long deth temps. Cau tanben èster capables de mostrar aguesta riquesa a totes es persones susceptibles d'apreciàc e cau protegir aguesti bèns des lairons e des desaprensus. Ath delà deth sòn valor artistic, aguestes bastisses e pèces an un notable valor sentimentau e, de ben segur, tanben an un valor liturgic. Sò partidari dera recuperacion des bastisses ath nivèu mès competent, dera substitucion des bèns mòbles susceptibles de panaments o de facil destruccion per reproduccions, dera eliminacion des sistèmes d'alarma, de trèir es pèces des cases particulars e dera creacion d'un musèu d'art sacre aranés (non ei ua idia naua), damb totes es proteccions de besonh, qu'arremassarie es pèces de valor. Atau es glèises poderien visitar-se sense pòur de panatòris, aurièn ua preséncia fòrça avienta damb es reproduccions, es creients reconeisherien era sua glèisa de tostemp e eth Musèu d'Art Sacre permeterie conservar en país entà tostemp, en condicions avientes, tot eth sòn patrimòni. Ei clar qu'aguesta prepausa non contente a toti, e per açò considèri que cau redaurir eth debat (jamès barrat) e tornar a avalorar es desparièrs posicions.

DAMB ERA COLLABORACION DETH DEPARTAMENT DE PRESIDÈNCIA DERA GENERALITAT DE CATALUNYA E DETH CONSELH GENERAU D'ARAN

